

8. januar 2019

Til: Arbeids- og sosialdepartementet

Høring – forslag til ny tjenestepensjon for ansatte i offentlig sektor

Jeg viser til høringsnotatet med forslag til ny tjenestepensjon for ansatte i offentlig sektor som er på høring med frist 9. januar.

Et slående trekk ved høringsnotatet er at det ikke gir informasjon om hvor mye man vil få i tjenestepensjon med den nye ordningen når den er fullt innfaset sammenliknet med dagens private tjenestepensjoner. Dette er slående, siden man vanskelig kan vurdere en pensjonsordning uten å vite hva den gir i pensjon. I alle fall gir det liten mening for meg, som er en kvinne i 30-årene som arbeider i offentlig sektor med ganske vanlig lønn.

Fram til nå har jeg alltid tenkt at lønnen i offentlig kanskje ikke er så bra, men vi har i alle fall en god pensjon. Etter avtalen 3. mars mellom arbeidstakerorganisasjonene og arbeidsgiversiden skjønner jeg imidlertid at slik blir det ikke framover. Avtalen betyr at jeg og andre offentlig ansatte med vanlig lønn hvert år vil tjene opp framtidige pensjonsrettigheter på 5,7 prosent av inntekten. For hver 100 000 kroner jeg tjener får jeg altså rett til 5700 kroner i framtidig pensjon, som skal fordeles på forventet antall år som pensjonist. Av disse 5700 kronene har jeg imidlertid betalt 2000 kroner selv i form av medlemspremien til Statens pensjonskasse. Det staten bidrar med er altså bare 3700 kroner, eller 3,7 prosent av inntekten.

Det er vanskelig å ikke sammenlikne dette med mannen min, som arbeider i DnB og der de la om pensjonsordningen for et par år siden. Der tjener de nå opp framtidige pensjonsrettigheter på 7 prosent av inntekten hvert år for vanlige inntekter, og alt betales av arbeidsgiver uten noen medlemspremie fra de ansatte. Dette er altså nesten dobbelt så mye som offentlige arbeidsgivere skal bidra med i framtiden til pensjonsopptjening for sine ansatte! Og dette selv om offentlig ansatte fram til nylig alltid har hatt bedre pensjon enn nesten alle i privat sektor. Hvor er rimeligheten i dette?

Offentlig ansatte vil riktignok fortsatt ha bedre pensjon enn de som arbeider i private bedrifter som ikke hadde noen tjenestepensjon i det hele tatt før det bli innført obligatorisk tjenestepensjon i 2010, og som nå i stor grad har minstesatsen på 2 prosent. Mener arbeids- og sosialministeren at det er denne gruppen offentlig ansatte skal sammenliknes med? Da burde jo også offentlig ansatte hatt null tjenestepensjon før 2010. Mener hun det? Det riktige er selvsagt å sammenlikne med de i privat sektor som hadde tjenestepensjon også før 2010. Den nye pensjonsavtalen innebærer da at offentlig ansatte går fra å ha like god eller bedre pensjon enn nesten alle i denne delen av privat sektor, til å ha en tjenestepensjon betalt av arbeidsgiver som er under gjennomsnittet god, og bare litt over halvparten så god som gode ordninger.

I praksis kan forskjellen bli enda større. Oppspart pensjon i de private innskuddsordningene vokser i takt med avkastningen i kapitalmarkedet, mens opptjent pensjon i offentlig sektor bare reguleres i takt med lønnsveksten i samfunnet, som over tid normalt er lavere. Finansdepartementet regner for eksempel med en realavkastning på pensjonsfondet på 3 prosent, men bare en produktivitetsvekst på omtrent halvparten. Dette kompenseres bare delvis av at pensjonene til offentlig ansatte skal beregnes ut fra dødelighetsstatistikk fra noen år tilbake på samme måte som i folketrygden. Alt i alt vil den nye avtalen bety en rasering av den offentlige tjenestepensjonen og et svik mot min generasjon og de som er yngre som det er uforståelig at arbeidstakerorganisasjonene, særlig LO, har stilt seg bak.

Den lave tjenestepensjonen til ansatte med vanlige inntekter står i grell kontrast til de høytlønte. Mens staten bare skal betale for 3,7 prosent tjenestepensjon til ansatte med inntekt opp til 665 000 kroner (7,1 grunnbeløp i folketrygden), skal de som tjener mer få 18,1 prosent ekstra på inntekt utover dette. Det betyr at offentlige arbeidsgivere kommer til å betale dobbelt så mye i tjenestepensjon til en som tjener 780 000 kroner som til en som tjener 665 000 kroner. Snakker om fordelingsprofil! Høyinntektsgruppene i offentlig sektor kan her glede seg over å ha en statsminister fra Høyre og at det løpende arbeidet på statens side ble ledet av den forrige lederen i Akademikerne. Også her er sammenlikningen med DnB slående. Her får de med de høyeste inntektene «bare» 8 prosent ekstra på lønna over 665 000 kroner, det vil si under halvparten av det høytlønte i offentlig skal få! I tillegg får vi samme AFP-ordning som i privat sektor. Det betyr at AFP vil øke med inntekten opp til 665 000 kroner, mens AFP fram til nå først og fremst

har kommet de med lave og middels inntekter til gode siden det særlig er de som har tatt ut AFP.

Vennlig hilsen,
Anne-Marie Hansen
Oslo